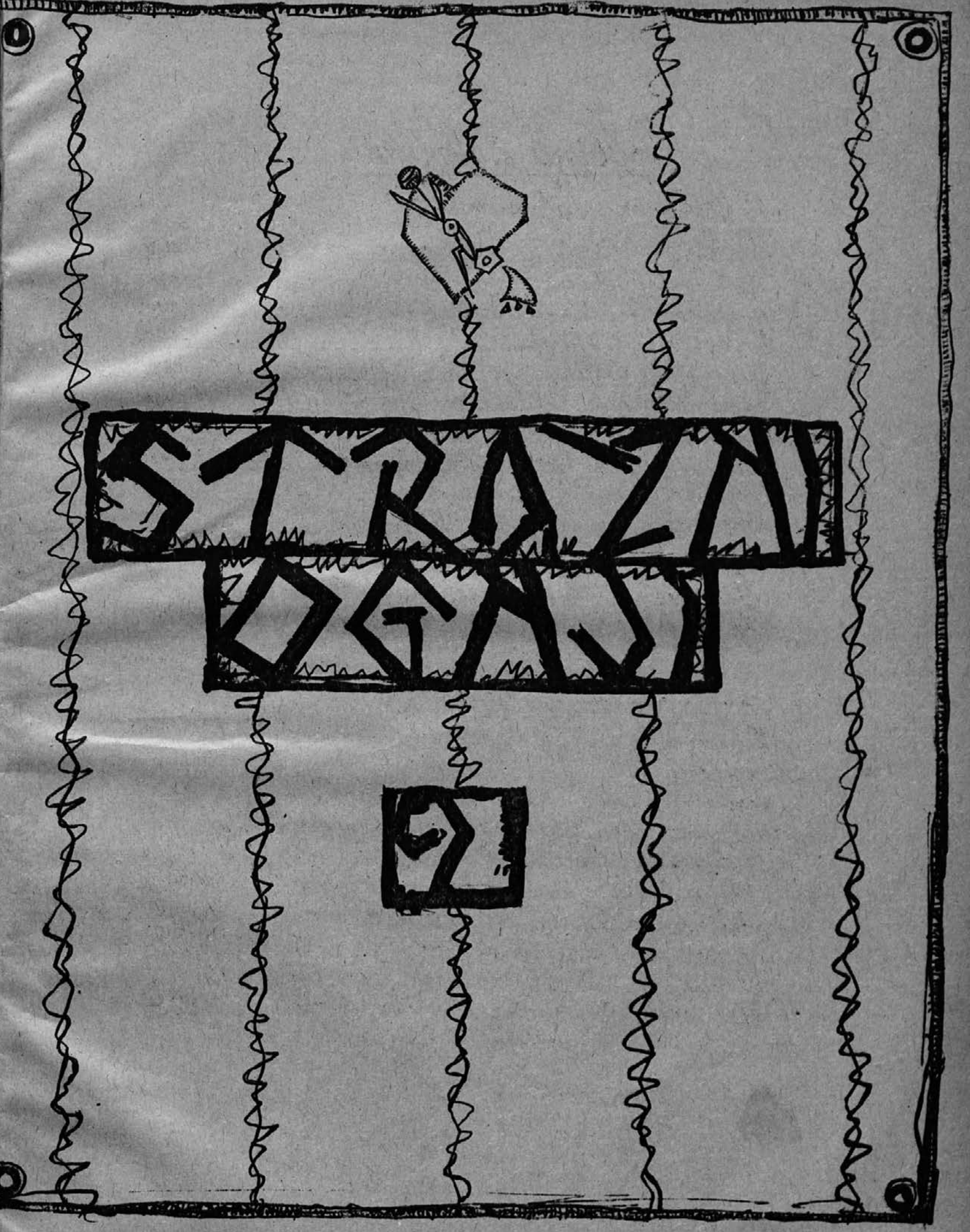

1925/26

Vsebina s. številke:

R. Leskovan: Priloga 9.

Posvetilo 147.

A. M. Vesela novica 148.

F. Borkov: Indijski vitovi 148.

F. Borkov: Zivljenje 149.

Stanek Leopold: Posvetja 149.

Edvard Kocbek: Ob večnostnem morju 153.

Anton Klavinc: Pomlad in cvet 155.

Edvard Kocbek: Večeri malih bratov 155.

Edvard Kocbek: Rododendron 157.

Tone Krošl: Iz cikla: Na Plešivcu 162.

Tone Krošl: Na razgledih 165.

Jr. Zafosnik: Deklici v spominsko knjigo

Jr. Zafosnik: Mislimo mladeci v jutru. } Kompoziciji.

Literarni list „Strašni ognji“ izdaja kat. dijaštvo v Mariboru.

Tiska za litografija in kamenotiskarna Leo Slanič, Maribor, Splavarska ul. 8 (Vojasniška ul. 10).

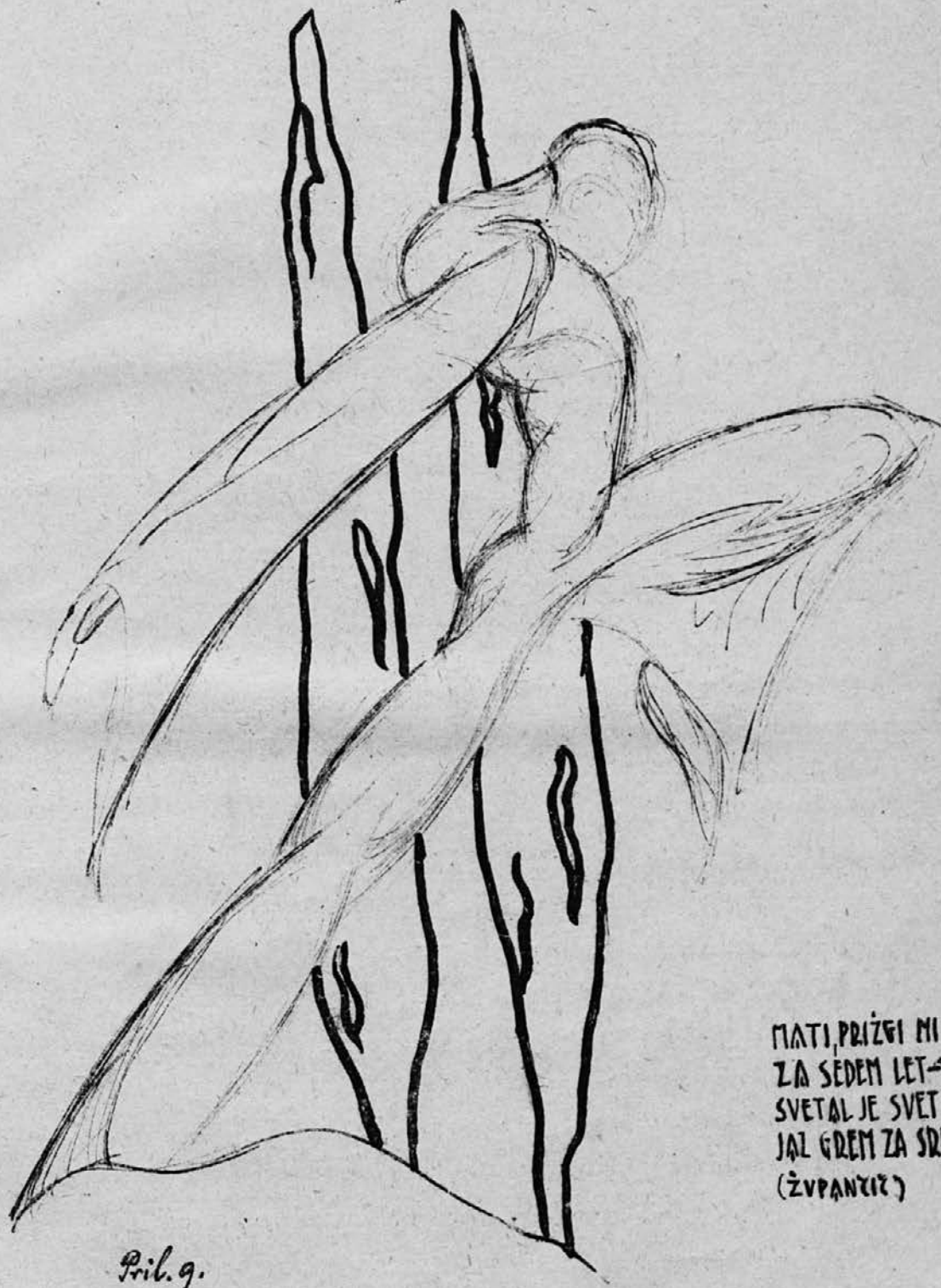
Posamezna številka stane za dijake din 3 - za vse druge din 5 - (po pošti vsi 0,50 din več). Celoletna naročnina znaša za dijake din 25 - za vse druge din 40.

za Strakarje: Edvard Kocbek, Maribor, glavni trg 7.

Zklednik: Tone Krošl, Maribor, Korošičeva ul. 12.

Zpravnik: M. Wraber, Maribor, Slomikov trg 16/II.

Pisal: J. Pintovnik

MA TI, PRIŽVI MI SVEĀ
ZA SEDEM LET-
SVETAL JE SVET,
JAZ GDEM ZA SREĀO-
(ŽVPANIZ)

Pril. 9.

INSTITUTION
DE LA SOCIÉTÉ
DE LA SUEDE
DE LA SUEDE
(1800)

Ter številko naslavljamo na iskajoče
lucide v nasprotnem krogu; ne, kakor da
bi mi imeli še vse, niti, kakor da smo po-
polnejši od njih. Kaj bodo te besede le
kmalo našega vročega iskanja in kre-
penenja.

Šot osma številka „Stranitsa vopijev“
na Ljubovo 1926.

M. L.

Vesela novice.

Ste si brat, in stran
ti je v očeh. Vem: mulev mraz —
in bojiš se, da bo to pesmica vse umile.

Še pa vem tvoj runcy bil
in videl sem kmeta,
ker je z vero hotel čez polje,
z blivno mislijo v duši ča' bočajoč.

Hotel sem s njim, —
potem sem se keno ognil in plašč kapel
pa plavko slutijo, — pesmico vro pot
žvižgajoč ti to vest prinesel.

Fr. B. B. B.

Indijski vetrovi.

Te Guberni do Tebe hrepenim,
da u mora svčenica ob žitveniku srca.
Pisnevoj k moji Abakovi,
da pospeši s tvoj les ni popen v Maj.
Če taj, da se vavneči v Rožo,
rožo, ki more obseči nebo
z naščeporjenimi cveti.

Med njenimi koreninami se vognedi fuja
ptica, v svojo godbo vklelajoča
napjev majine radosti.

Na živel zemlje bodo oprta krila
njenege zvezdnatega lista.

Pranina barv na njej bo tvoja verem tu.

Po rdečem morju nimo bodo se selila
mornarjev preklidoča jarku v jutrovo.

Nikoli ne odmakneš od kclihar vose Ljubecami
svojih venečih ustnic.

Ah, ali umeš kajne hrepenenj?

Ju. Barcoo:

Liljenje.

Bil je v težkih urah dan, da še ne na "oči temnejšo noč,
Tudi šepeta me tvojem rož.

Reka Liljenja se vali iz naše nekrotne stene,
Ob obeliski abla be le labod.

Morda vedno od tod in se odondol ne povrne.
Ali kdo se bo ukrcal v ta nikdar "morda"?

Nihče od nas rad ne odpne verige lajše - smrti.
Nebo Zemlje je poslidano z zvezdami.

Od zvezde je oddaljena zvezda,
da si še v sredi meč. njimi tanko spleta zvezda -
četa naših zablod.

Strepenimo po studencu - Tolaike. Ob njem najdemo
žive devojke.

Z ljubeanijo svojih src nam bodo drhteča srca stela.

Svet čarba na nas kakor pomladi vst.

Harpa pesmi - peva hoče, da ob njenih zvokih
priplešemo v ta vet - Mladosti.

Stamen. L.

Doživetja.

Čtenci.

Ne vem, ali sem dovil v Boga, ali leb. nezvesto ljubico, ali iskal
pomina na dan...

Hodil sem po cesti in moje srce je čutilo čustovite, strahovite tiri v eter,
nebo je strašilo s temnimi oblaki, le tu in tam je zargorča boleščna svetloba in
obdala rumene hiše, da so me še bolj bolele.

Kemel je stopil veter, Bogve, odkod in vokal lica, da me je reblo v duši.

Va ka tuja toplota, ker boleščni pogled neba, vsa skrivnostna čudovi-
lost preozame ubogo človeško srce, da bi se razjodalo po vna.

Ta sem prišel mimo hiše. (k vasi je stal otrok, stegnil male ročice proti
rebu, odprl oči in govoril besede, ki jih nisem razumel.

Ne vem, ali je mobil obojko molitveno, ali govoril o svoji dobri nameni, ali
govoril svoje besede.

To tako zastolelo me je vtrunje v to otroško mce, da bi se razglabalo
in izkrcavalo.

In celo noč sem plaval.

In kopel je bil plavačen veter. Ne vem, kako to pri te nerazumljivo +
človeško prca, ki se tudi jo in vsem, berem iz nekostrukturnega telesa in iz bobnih oči,
kolikar je bolešč njihovega prca.

Stran ob vzgaji so se tepli otroci, ker imajo svojo nbačo pravico. Do
lestni pa so stali ob oglih z otramenelo svojo trdnostjo in niso videli ničesar.

In je grajedač illovo izmed njih, se dirje pagnal med otroki, pruzabil
eneza, ga suval ob zid in skrustno pretepal.

Onemdel sem, če bolj mi je praveza veko srce, joneksem in vokal dolgo
noč, kakinar je pravica otrok in bolešč boleščih.

Čudoviti so otroci božji!

Dajmarji so in beuzii in otroci s čudenjem oči in bolešč prca, dajmarji so
lost, da umira srce, neumni so, da govoru resnico, čudijo se silno in ne govoré
besed. -

Večer je že bil in ljudi nisem videl nikjer. Begel sem po mestu z nemir-
no dušo, ker me je močno klicalo, klicalo.

Oddeleč sem zastihal priem bajne in zabrepenel bliže. To slodu
in močvoti sem prišel v predmestje, hitel za svetlobo in jo dosegel.

In tam.. Oj, bratji, ste že shidali bajno, tisto pri gurgatnicah? Tu se
obkukilijem klivji, kričeli glas: ilbogo srce se bolno smiji, kolre, se gozija in ječi,
da bi se razbilo - v nič.

In nisem mogel jokati, li bečal bi dalje tozverkam, za miem mogel.

Ta nisem bil sam: našel sem jih kam vse, vse te otroke božje. In vse
sno se krčevito zvijali in se čudili drug drugemu. Lešli smo se in silili v pe-
sem, kadar nočni metulji v svetlo noč: lajmar sam, ki je igral, je bil z nami,
bercači in vsi siromarsi in kramarjova ptenlica, čudoviti otrok.

Vsi bolniki smo se poznali ječrali in brez besed, mi otroci...

Trinostki

Poznam zgodbo o dveh prijateljih. Eden je jokal o bolešči, drugi
je umiral v žalosti. Prvi je imel solnce v očeh, drugemu je karljala kri iz prca.
Ljubila sta se, vsi sta si povetali njuni prci. Strani objemi: solnce se čistilo kri,
solnce je topilo žalost.

Ta je prišel oni siherni večer; oba sta ga neznano ljubila, oba je vleklo dalje.. Htela sta dalje in misla izgovorila. In sta pridna predi noči po skalojju ob robu divjega prepada. Objela sta se. Zabliskalo se je iz plasnih oblakov in zayorhala sta, stvarstneje. Zaygemelo je in ozdi hmita sta v silen odmev.

Dehteli sta njuni srca v tem strahu, ki nje je poznaba mlada, brepenična duša.

Lisikel je prvi, zgrabil prijatelja za roki in dejal: "Bral, noč, ko je tako jorkajica noč, si povem besedo. Ljubiš me, kakor brata, zabl si povem resnico. Ne morem razumeti, kako je z menoj: od svoje mladosti sem se ogibal ljudi. In sem bil srečen. In zdaj je stozorelo v meni: Cloves je cloves gase in ne more razumeti brata. In še huje, draži, mi je povedano za življenje: srce imam, in brez ljubezni in gorja - ne morem ljubiti --!"

Di vje je zadrčel, in se zgrgal med skalovjem naprej.

Litni grom, blisk in strel ^{razklata} - vse je skalo ob prepadu in se vrgla v seno...

Soznanje je mater in sina. Dehtim v ozavolju, ko se spominam na zgodbo.

Mati je ljubila sina, in sin je ljubil mater. Pisal ji je solzne pesmi in povesti. Pustil je stovor in ji hotel povedati svojo ljubezen. Pa ji je rekel: "Samo ti me na svetu ne ljubite." In je zbežal z stoma.

Jokal je in obžaloval svoj kurtni greh, mnogo solznih noči. Slednjic ji je napisal zgodbo v spomin za njeno in svoje topljenje.

Ta se je zopet vrnil in mislil: Solnce bo toplo, venenje in mlogar mltjer. Ki neva se, v kol pri gidu in jorkali bosta dve srca.

In je povabil mater, solnce je xpelo zelno trato. Vzel je svojo povest v odpusčanju v roke, ves truden po telu in mati se je kucila.

Trivral je začel nerodno, pretital prvo vrsto, polisnil list materi in zbežal, zbežal, se vrgel na tla, stržal si obraz, ihtel in želel umreti.

Karob čudovito je brepenenje človeškega srca! Zbistavi se za hip v pesmi streves in soluca, odpočije si to drobno človeško srce in zopet drhte brepeni dalje, dalje...

Slidral sem čudovito povest dvel mladik ljudi. Fant je ljubil daljine modrega neba in jih objemal s silnim brepenenjem. In je bila deklca, ki je z mehko dušo pila molitev mladostne pesmi. Pa sta se srečala: in se je fant zadržal in toplo objel to živo nebo, in se je deklca začudila, in ragu-mela njegovo pesem. Pa ji je zapisal:

Kakor mlad brat bom ušel,
da bod slidrala si - zvezda na nebu,
visoko bom arastel v vejevju,
da z njim bom tebe objel...

In je peto nebo in pesem vrepnela.

Steknijo sta izgovorila besedo - in v hipu onemela.

Nemirnejše je ^{hiš} fantovo srce, še dalje je zahrepenelo, zastutilo
je novo skrivnost.

In je vzel slovo, obrnil nebo njenih oči in je zapisal v spom-
nin mladega romanca: "Čudovito je hrepenenje mladega človeškega
srca. Zlatavi sega hip v pesmi zemlje, odpočije si to krotko srce in
zopet vstane v solzah zahrepeni stalji, dalje ..."

Polna kose je čaša moje mladosti. Quaga, pij iz nje v samoti:
strukte so solze mladosti.

Silna je skrivnost človeškega srca. Čživi v samoti in zvonjenju
stetja in močno zahrepeni po solcu.

Kakor bolel je.

Silna je skrivnost, kakor človeka v okelečo rono, ki sanja v
ekstrozju: oblesti njegov obraz, oči oneme, roka pa stisne namo, strahno do
kovi.

In nič ne čuti bolečin, še sladko mu je pri sluhi.

Pranek L.

Is skrivnosti.

Iskoz daljo keleno
je njiva in gruda,
skrivnost je zemlje kipeče
in sanja klenega zrna.

Najtišja skrivnost je njegova,
najstlnejša klica v sanji:
"Rumeno, rumeno je morje,
in zlato, prezlato je soluce."

Iskoz staljo keleno
gre klica iz skrivnosti,
bodočnost iz sanje
klic močnega soluca. -

Edward Herbert:

O večnostnem morju.

Čakam, čakam, čakam.
 Trpo viduje cveto in kovejo čebek,
 mornarji poljubljajo strela,
 vožmarinov grm je nabrekli,
 ptički so prinesli drobno vest
 v svetovskih kljunčkih.
 Jaz pa strmim pred zaveso,
 vse svilnato in sveto
 in si je rečem odgrniti.

✽
 Teža. Silna teža lega name.
 koje blesteče peroti krvavijo
 in padajo v puho nemoč.
 Na daljnem ploku piše svoboda
 razgalila prsi in zakrila obraz.
 Kje si, prostoleta puščica po zraku?
 Umreš je za kletko to skovali iz tebe.
 Samo ena je misel:
 Zakaj nisem bela ptica v tujem morju?

✽
 Gospod, silno moč si vdal hnil
 v globoki kostanj.
 O noge si mu položil zemljo,
 da bi ga njena slepa moč
 obdružala v plodni uri narveja.
 Toda zemlja je slepa.
 Kadar pa ji pošlje nastočih oči,
 vzraste iz njih čudna kruna,
 ki hoče s suličastimi kovami
 v svoj objem.

✽
 Padla je, padla iz mojega prea
 kanjica tople krvi.
 Kanila, kanila z mojega srca
 v gudico črne pasti.
 Vzrasla je, vzrasla iz zemljice drage

rožica zvezdne noči,
pela, zapela je pesem pomladno
dellici v solnične oči

Solnce. Svet v kristalni zarji,
jutravnja prelest.
Vse je novo, vse je mlado,
ne poznamo te bolešt.

Moje srce si zgradilo
v temni noči sen bogat
Zdaj se smeje mi prešerno
moj presolčni grad.

Roke mi gredo v objem,
kakor svobodna perot,
duša visoka vsa sprojna,
luč preglata, kaže pot.

Brazde se odpirajo,
žitno polje zašumi,
vode v dnu umirajo,
vse telo zori, zori.

Komaj sem se zbudil v poluce
se mi razgnil je klo usken grozd svetloč
ker čelo moje je zamajalo znamenje:
fant, ra pot, mimila je noč!

Svet je ves pijan od sreče,
duša moja gre v tresočo se skrivnost
Dovod je Bog karlil medicine svoje
nāpolnimo naše in pijmo sladkost.

Tako si dober, Bže naš,
ko si pogrnil nam preprogo v dan,
razpel si senca hladice in zvezde pot roč
in bistrice studence, ki šelajo tiho pojč.

Anton Klesinc:

Tombac in cvet.

Prolog.

Tam je dežela kakor soluce. Tam je dolina, ki ji ne vem imena, tam so potoki, ki so bistri in hitri kakor postvi, ki se igrajo v njihovi vodi; tam so globeli, skrivnostne in tihe, kakor je domovje kralja Matjaža.

Tam so gozdovi, temni in zeleni - in više nad gozdovi, svetle pase - solučne planine - in še više tam zgoraj so bele, zole skale in čeri in prepadi, močni vrhovi lepe doline, ki ji ne morem imenovati. Poznam jo, iz njene gube sem se dvignil, vanj sem se zopet vsesal, in ostala mi je nerazrešeno čudo do danes.

Tam je soluce toplesi, kakor kje drugod, tam so rojice, ki le pürdehtijo, ko vse druzge; tam je potok s svojo skrivnostjo, tam je gozd s svojo pesmijo, ki je drugje ni čuti.

Blagoslovljena je tiha dolina in skrita pod svetlom, oču-va jo vojska Matjaževa, skrivata jo bitna Peca in mogočni Plešivec s svojimi krili.

Tam so ljudje, kakor soluce. Besem se kplasi z njih cest, nesem solučna in vesela, lojna in žalostna, kakor so pač samu.

Domiljenje in ljubezen sta tam doma, zavisti ne poznajo. Srečni so, a ne vedo, kaj je preča.

Na zeleni travni planini se čudovito zbirajo v temnozeleno barvo gozdov, zlati pasovi žitnih polj s prebrnim kotkom potokov. Iz se razno barvnosti nase, dvigajo kakor beli golobi domovja; bele cerkvice na grič-kih razodevajo njihovo vero in vero njihovih očelov, terno in močne ga-mpanje v Boga.

Tam je dolina, tam so ljudje kakor soluce,

Tam je pesem in smeh kakor soluce.

Tam, kjer čuvata dva mogočna
bramika, Peca in Pleša, svoje ljudi.

E. Kocherl.

Večeri malih bratov.

I

Zopet veter je posegel v moje strune.
Kakor tihodoljni zvok, je vstal spomin,
tak mehko sune mehka roka lune
v cvetoče rjame srčnih bolečin.

Če neizmerno vrlina, mlada vsa sladkost.
 Dupelravi me vraga na široki kuži.
 Pod trojim lepim solucem se mi je polnoč
 oblikov karvenaba, da jo zdaj nad me nosiš.

II.

Tan čudno lepo včasih v meni karvoni
 in hoče biti predvečer skrivnosti,
 ki polna je nočna tiha skrivnosti,
 da iz oči v oči po lednem vinu vzhre peni.

Če vino nosijo globoki rači hramu.
 Iz njega vije se pod lih večer oblak
 lepote in kraljevega zvonjenja božji man.
 Vsi stčijo kraljice s svojimi kobilami.

III.

Iz mene se vtinči slebrast vonj,
 kakor iz pijanega človeka,
 v posratne sence vpraste silna reka
 in lije r klučo kot smameu zvon.

Skrivnost si vsaka je prižgala svečo,
 plamenček ji zastira dlan,
 da se razseni v jasen dan,
 ko roma mož kalejo žumno krepenečo.

IV.

Ko v toplih se vrhovih zganejo
 in zadržijo gnezda bajna,
 posvet po božjem sveču plamejo
 v znamenje stari vna bitja bajna.

Tedaj si vsonklat gorke privije
 ljubeči zemljo kresna noč.
 V posvetlah zlatih se skrivnost použije,
 v objemih tesnih polnoči noč.

V.

I svetjem mirjuškim zasneženi večeri
 so kakor lepa romanja sestri.
 Zaveca svilnata vidno modro meri
 in pada v rahle žume svetnega moja.

Preveč bogastva nosijo barjunske oči,
prečudno lepo ranjenih denket.
Neslišno tiho položijo nam zarjavo v kri
in rože nam mazili njih šepet.

VI.

Vsi tihi vonji naših mladih dni
so čisto morje božajočih sanj.
Vstiseči barvi violetrne
brezglavno tonemo prebavilo ranj.

Nad nami pa se čolni svetli gibljejo
in vozijo skozi solnčen mrak opoj.
Kristalna jadra se zvedavo gibljejo
nad nami, ki skrivnostno pijemo ponoj.

E. Kocbek

Rhododendron.

Če bi danes pisal sestri, ne vprašaj njo kdaj videla planinsko zarjavo in visoko gorstvo vzdihuje starih gozdov, bi je odkril: Ni je rože od rhododendrona, pa je mi. Danes čutim tisti pravljčni popoldan, ko vprašala vprašala. Dobro vprašala, da vprašala od ljudi. Sred nama je kipelo v steni večer belo svetlobo, po njem pa je v odrezanih črtah izginjalo rdeče polučno zlato v temnomodro nebo. Saj veš dobro, kako naju je ta večer blažil. Vroče je leglo otroško veselje, ki sem ga občutil le ob vednih zimskih večerih, ko smo sklenili v domačega praga v svetlo luno, ki je prinašala skrivnosti. Besede so takrat bile tihe, kretje blagoslovljene. Onoli nas pa je zadržala praviha duša trepenčnega slovenskega in klomita v svetlučankanju v bližajočo se razsvetljeno noč. Dovej, ali mi bilo tudi takrat tako!! Takrat ko so najine roke prisvale nečno toploto bližnjih dlaní in je zapelav žile vprašala in mehka melodijska nezmerne širivosti.

Planina je čudovita beseda. Mehka in sočna kakor trava in cvetja ki se smeje v nebo. Jadrava kakor žumče mleko, ki vre iz sočnih zelise, vesela in mirna kakor otrok planinosti, ki mu je v hrano planinsko mleko. Ne morem povedati, kaj je planina. Vem le to, da so to vrhovi težke zemlje, ki so blizu neba. Kolikorkrat sem sanjal o čisti črti, ki loči modro nebo od belo zelenčih planin. Vedel sem, da so človeške roge vrtu gora na zemlji, rože pa brodijske in ploveje v močnem morju, ki mu ni in mu ne sme biti konca. Takrat sem ljubil nebo, zato, ker je tako čisto in prijazno, zato, ker nam je streha, ker ima solnce in mesec in

vezete, ker je prečutno lepo v bliskavi in gromu. In še najbolj zato, ker nimam mej. Tiberat sem bil pastir. Ob že čvrtem platu iz desek je smela stara urba. Med rjo in platom pa je bil počeren kol, ki smo na njem poskušali prve telovadne vaje. Toda vselej kadar sem hotel napraviti trebušni tã, sem obstal neko v legi, ki je bila sicer omotična, a vendar prijetna. Noče in roke sem spustil proti zemlji, oči pa so se mi zapirale v nebo. Včasih je bilo vedno včasih je jadralo po njem polno mejnih oblakov. In tedaj sem mislil o nebu. Mislil in užival. Zanj je tako lepo modro, zanj je včasih polno oblakov, kje je konec in kje so nebesa. Ob tedaj me spremlja misel o nebu na vseh potih. Vedno mi je isto, vedno domače, nikdar tuje. Jato sem ljubil tudi takrat planine, ki so mi tako blizu. Boženi se od tal, zavijatis z rokami, zgrabit, in če imaš. Kaj? Kos neba, da ga pristisneš ob srce in daš na usta, da izpiješ in izskad iz njega vso stvarnost, ki se skriva med nami in je je naša slutnja vsa polna. Ko sem slutil in ljubil.

Danes mi je planina še dražja. Me mi izgubila svoje veselje in svojih lepot, ki jih je polna od daleč, kadar jo gledaš izmed razoranih polj ali s prastne in živeče ceste, ali iz pesne sobe. Tekom let sem skoraj izbrisal očiške prvine, hodil po mnogih cestah, tiral v miru kateri sobi, oral marokatero polje, toda čub za planine je ostal svež in nedotaknjen. Ves duševni razvoj je šel pravzaprav proti določeni cilji in vsi cilji so se med seboj privlačevali. Tako stremenje je dobilo prostora v piramidi, ki se zožuje proti zadnji točki, ki ji človek ne ve ime na. Kar je rasla moja duševnost v eterično piramido, tako je raslo telo v višino, ki ji človek v blaženih urah ravnotako ne ve imena, pa bi ji najraje dal ime planina, ker je tako zvonka, tako visoka, tako jasna in zdrava. Polna veselja, polna rasti v izpolnjevanju, polna svobode. Tako prečen je človek, če vidi kos mladce svojo planino: Vsa zelena je, topla in radice rože ima. Gladnost je na njej, lepota in ljubezen. Božje oko je razlito čez njene vrhove. Solnce gaide v zvezde in se rotí iz lune. Svetloba, svetloba, ki je mi konca. Nepretrgana veriga, ki je vsa lahka in polna zvezd, ki se svetijo in pojejo ljubeco pesem. In mi besede, ki bi merila v nejamost, ni misli, ki bi se magnila kakor ovenela cvetka, ni kretnje, ki so doma v nižavah. Vsa planina je lepo, prijetno narocije božje.

Tudi jaz hvalim dobrega Boga, da mi je odkril planino. Kem, bratje, da je dano to razodetje tudi vam. Jato čutite in veste, kaj je planina. Planina mladosti. Planina božje mladosti. Kdor je mlad, jo klotivi vsakdo. Zato, ker jo mora. Drugi jih ne vidijo. Postavljajo si umetne guce in vsajajo vanj cvetja, ki je vse žalostno. Postavljajo si planine komodnosti in s neskom posutih poti in se postavijo klop pod grom, da je bolj umetno. Človeku se zazdi, da so celo rože v njihovem parku iz napirja, vse lajnjive in ponarejene. Ne more biti drugače, ker ne poznajo planin, meha in očiške radosti.

Planina bratov in sestra imca podoba, ki je oblita z zanj. To srca človeku na svetu, ki so kakor družina med seboj. Zvoljenje si zvenčik stremenje

in sozgodnih melodij. Ta srca so mlada. Vsebi imajo neskončno silo in težnje po visokem, po visokem v srcu in telesu. Ta visokost je večju oddajo visočim gora, iz katerih je bučala visoka pesem detaloga. Zato je planina simbol visokosti duše in telesa. In to se je zgodilo v tistih dneh, ko sem začutil v sebi visokost duše.

Kakor bi tipal a nestopno korajžo in odgrinjal sveže plasti groma in iskral prelirajoče se vonje zdravilnih rastlin, tako zdav in vesel sem bil. Kerkla in planinske postojane je bila tudi družba.

Govoril sem z Aleučico. Pol je postajala potomejša. Levo in desno je bilo polno prikljavega grmičja. Med kamnjem je zelenelo in uvelo. Pojvil se je lep razgled in se odpiral vedno bolj, dokler Aleučica ni klesnila z ročnic in obstala. Kter je zabrel, žalo sem ugodno menil, da se lahko prekladi in napravi marsikomu neprijetne brige. In saj sam vem, da sem mislil nudimim.

No, komu le? je morala udela odgovoriti.

Jaz pa sem zavriskal v doline in polje, ki je neslišno puzelo pod našim objemom. ~~Čudno~~ je. Tako prerog je bil glas, da sem se v resnici sam čutil. Neugnanost zdravja je planila in jeknila iz mojega zdravega telesa, da sem razprodel roki in zaviskal se iskrovičje.

To je sugestija planine. Kva moraš z vsem, kar čutiš in slutiš. Planina je kraljestvo širokega življenja, resničnega, odprtega življenja. Na planini ne moreš imeti spominov, ne moreš jokati, ne moreš imeti žalosti v očeh.

Naši Aleučici sem ogrnil plaš.

"Kalo, kdo gre po vodo? Kalo bomo sedli in počivali."

"Na družbica je začeblyala.

"Jaz, jaz!" sem prročil.

"Jsem z vami, je močila tudi Aleučica

Morala sta vodo iskati. Pol kipo je iznad bujne trate zajuborel posteljo studečev.

Svoje posode ova stržala pol slabotem pivku. Kar je hotel imeti polovico cunna. Pa ova si seveda nagajala. Toplota je šla od njenih ravenkih lic. Bila so tako blizu mojih, da sem čutil magnetičnost.

"Poj, kava toplota gre od vaših lic!" je rekla Aleučica.

"O, z vaših šele zori!"

"Res?"

"Res!"

"Pa ova se kopel smejala. Komaj ova pritekla polovico o posodah, čeno začuli krovje zvonce. Iz za višjega pobočja je pricinkljala čreda krav in ovac. Jaz sem takoj vedel, da jo bo vzdignilo, nato Aleučica, ko se pojavila za njimi pastirica in nesla v naročju jagnje.

"Poglejte!" je odgovorila tako čisto malo abentirano. Hotela se je dvig

nisi z ležišta, ki smo ga ji tako lepo napravili.

"Jaz pa nebi imam!" je zapel s težkim glasom stric Jože.

"Kaj pa tega?" je zapela in prisrskala.

"Malinovec." Vsi smo bili iznenadeni. Ko smo se napili ^{vode} pivca privleče po-

nižji stric vojo steklenico malinovec, da bi se se ja ^{poškodoval}. Seveda smo jo oklenili izpražniti, naj velja kar hoče. Zato se je stric vdal v usodo in se glemil v travo ter tresnil z nogo ob stano smeko, da se je vrulo stano topičevje raz njo ter padla ubogemu na skrbno pripravljeno južino. Smeha mi bilo konca.

Drignili smo se in šli dalje.

Alenica se je zviševala in prehajala v prijetne pašnike. Alenica je re-
la mi iskala. Jaz pa z njo.

Baš smo skrivnari nekdo pametno stvar, ko zagleda nekdo nekaj poseb-
nega. Mislim, da je bila gospa Julka.

"Kaj pa je tam rdečega?"

Večel sem, da bo kaka roža, no pa rdeča skala, katero je nekdo mislil rešiti
uzamno. Jato sem se drignil v pobočje in brodil med grmičjem.

"Rododendron!" sem zarlical in deklica je bila že ob meni.

"Jož!" je prosta. "Samo malo mi ga dajte!"

"Lev šopek ga je bil, ko sem ji ga vsega pomudil. Tudi mi je tako o-
troško lepo pogledala v oči.

"In vi?" je vprašala.

"Kaj si pa mislite? Jaz pa rdeče cvetje?" sem jo dražil.

"Dobro, mi boste pa šopek nosili."

"In sem ga nosil. Ostal sem paž. Jaz vesle vsi, tako lepo je služiti ne-
določno lepi deklici.

Tisto popoldne smo tudi zašli. Nekaj radi šal in smeha, nekaj radi
serioznega neznanja. Na vsem lepem smo prišli s prave poti ter smo obstali
tudi nad prepadom, ki je padel v silno globocino.

Meni je ugajala pozicija nad prepadom. Na področje deblo sem stopil
in gledal v dolino, ki je je pigalo vanj večerno sonce. Vozadju doline, tam, kjer po-
strel izvira, se je dvigala večerna megla.

"Kaj pa udaj?" je nekdo vprašal.

"Dol vas pomčem, dol v prepad!" je grozil stric Jože.

"Samo mene ne!" se je smejala Alenica in se veselila nov odnega spotka

šla je k meni in me poprosila, da sme pogledati v prepad. Nekdo jo je pre-
prašil, da se je presla in zgrabila po meni ter se me oklenila tresoč, se po ko-
lesu. Vse je bilo tako naravno, da mi ni pomislil nisem na dolino, kjer je ne-
ročja taka igra. Mislal sem jo držati, da se je pagnila in zadovoljila ra-
dovednosti.

Solnce se je nižalo. Komaj smo prišli na pravo pot. Šli smo hitro, da so razile kruske in je vzdihnil stric Jože. Ko smo bredli čez sočen pašnik, smo se spustili v ter. Pa smo morali od smeha obstati. Sleučica je tridrat izgubila palico in sem ji jo dvakrat pobral. Šlo je vedno bolj strmo, vedno bolj naglo. To iz-
 pravih jarkih, polnih listja in gnišča smo se bližali poteki, ki je sumel in se
 penil v njej planinski potok. Bili smo kejni. Zato smo slastno vdihavali bla-
 dno opazje, ki se je dvigala visoko nad poteko. To gnišče je bila silno neprijetna
 pot. Čevlji se je redinal in kamenci se je kotakilo, da bi potegnili človeka za seboj. Sleučica
 je hodila težko. Globoko je soplala. Zato sem ji obljubil, da ji bom pomudil še svojo palico
 in prijel oba palčona konca, ob katerih se bo denčila jadrno spuščala pred mano
 navzdol po gnišču. Bila je sijajna misel, ki so se je žrtvovali tudi drugi možiki.
 Max je silil med plotevna drevesa. Lovil se je okoli naših teles. Gum in štopol je prihajal
 vedno bliže. Hoteli smo priti hitro na široko pot, ki pelje ob ograji nad potokom. (Črna)
 ko smo se spuščali navzdol, sem jo neumnično podvrnil:

"Rododendron sem izgubil."

"Zstavilo jo je. Ali strah za rododendronom, ali začudenje ali kaj še vem."

Ko pa je videla moje krvaveče prsi je skušala zavrisnati. A jaz, sem jo seveda pre-
 nosil. Bili smo še nad potokom. Jadrna dva mi bežala na lagodno pot. Štud-
 čen je ozviral nad njo. Spel smo se smejali. Vsak samemu sebi in vsem. Ko je pariso
 laudno na vrhu! Črna je mimila sveta Kraljevna hišna planin, čeludi je bobnelo
 v poteki, čeludi je bilo že čisto mračno. Zmerno resli smo bili. To je pač povratek
 s planin. Utajjali smo se trenatno odpočili

Do prenočišča v trgu je bilo še par ur. Mesec je sijal in nam kazal
 znano pot. Sleučico je zrazetlo. Ugnila se je, pa je bila vseeno prerazgreta. Šel iz
 potoka bi ji pridel. Zato je prosila, da jo primem čez ledja in jo pritisnem nase.
 Da bi nama bilo toplo, je želela.

To je mogoče samo karjal, kadar grešča beal in vestra z božje go-
 re, s planine, kjer se vidi v čisto in jasno nebo, s planine, ki je božje naročje.

Šli smo v parih. Proasija romarjev, ki nosi v doline blagoslov. Vsi
 smo šepetali. Beseda pama nehote plitve v šepet, kadar govoriš bilje, ki ti je po
 svoji čistosti blizu. Vsak človek, ki raste kakor žito na polju, ve, da imajo mladi
 svoje pogovore, svoje besede, svoje slutnje in skrivnosti. Noč je bila sijajna, vsa
 preprežena z mesečino, ki je padala k vitkosti tudi v šumečo poteko in na pot ob
 divjem potoku. Tamo laknoten je bil norak. Topla kri je oživila po najmanjših žlekih.

Sleučica je pripovedovala o svojem domu, o njegovem potoku in o tvi
 o rožah in o mami, o očetu, ki je umrl, o bratih in sestrah, o šoli in marsičemu. Čeludi
 epska pesem z različnimi lirskimi složji, ki je hotela v njih biti odkritovrečna. Vmes
 in mraščeval in prešel na svojo povest. Razgreta je poslušala in mi včasih menore
 stienar poro. Vedel sem vse to. Najino žebljanje je prehajalo v pesem. Nova

čutila nog in trde zemlje, polite z zeleno mesečino. Oči so šle preko spečnega polja v
dvi zajočle se okadi in iskale vzhoda. Kakor bi se v posvečeni uri odprla srčna
škoflja in bi se njen biser karavel v bajen gym. Spoznal sem njeno slutnjo in nje-
no mlado rast. Tako lepo je poslušati v rosnih noči nastoč rožo.

"Sedimo na te klopi in si za plavo zapojmo!"

Kakor bi bilo domenjeno, smo sedli in zapeli čisto rahlo in lepo:

Na planinah solučee raje,
na planinah lušno je.

Snel sem jopet rododendrona in rja dal Aleučici, ki je pela in
peba. Seem je šla v vici in hotela nekaj narediti. Hotela je vrezati mano. Pa sem
ji rekel, da sem bil na planini. Tvoja povem vam: Ne pozabim je nikdar te
pesmi na nočnih klopah med rosnimi gymovjem in med dobriimi ljudmi. Jako
ne, ker je lepa.

Aleuka je med trepetajočim valovanjem pesmi karvezala jopet
in mi polovico pripela na prsi.

"Ja spomin!" je šepnila na uho

"Ja spomin!" sem zasepetal sam pri sebi.

Tolem smo se ločili.

Spomin na je ostal. Pdeči in krvaveči rododendron. Spomin na kra-
jeve visine, kjer radeče cvetlje ne joče, marveč se smeje. Spomin na planino, vroče
in mirno, nastoč in pojčo, spomin na božjo pričujočnost, ki je obgenčla bra-
ta in sestro.

Tone Krožl:

Ja cista: Na Plešivcu.

Behtica lica,
se zajmi te močne planinske vode,
se krami v svojih tajnah
kristalarkipečih gora:
Tam je tvoja mladost.

Lopet je šla...

Lopet šla je...

Vihovi polnjeni rabijs in klicejo:

Bratec pridi!

"Visoko meglice za solucem,
globoko vrdice v staljino -

bratec, pridi!"

In sem šel. —

Dunde v novo pričakovanje se poljane

Da kopet pojde

v kraljestvo zlatolase vile pogotkinje

moja sika filna želja:

Šla je konci tja - moja mladost.

Lunini xvi

Govori obisi goji:

Škabo hite ševke s njih v nedogled!

Šealj čuva poje v slovo.

Šealj rga odava,

glede mu seva

na obličje v vami.

Ki ponosni veliki

Ojstica, Škunjara, Škuntica

m Škuntova, Škuta, Škuzič,

očrne nad Škuzico m Škol

m goja bajna Škca?

Ki so molče poje mu stavospev

iz kancie mšinskih,

ki nabirajo spé, gatoro človeških rev,

ob pobojih kvitku.

Kihovi ponosni molče.

Šealj čuva je šel.

Njegova glorijska odava je raz strahanje
va tre me čujče.

Mrak lega v noč.

Visok mir in tišina.

Večerni zvonovi.

Visok mir in tišina.

Meslice spe iz dolin.

Utrankovi tipljejo plaho po vrhovih svetlih.

Škuntne vse se vstavi.

Še karja počaka škuntah stali na obzoru.

Ki obnemajo hrupni v tihem šepetanju
po srečanju.

Škuntah najsi tujšega pričakovanja
obsevanja ...

In kakno igrajo prizmanijo

svoj spev, svoj mir

večerni zvonovi iz stalnih staljin.

Zvonovi v stalnih staljavah zvoné.

Zvonovi večerni zvoné...

Zvonovi večerni zvoné...

Večerna beseda.

"Dva svetova se tu lomita:
 Nižine in višine;
 temn in luč;
 telo in duša;
 končnost in večnost —
 in Bog. —
 ki pa smo med tema svetovoma
 in se bijemo in brepenimo in hočemo
 sonca, vidin, večnosti. —
 Večerno nebo nad nami,
 krogi nas večerna zarja,
 pod nami zemlja, trdna. —
 Vsi zlati smo mi v zarji večera,
 vsi srečni v prelomu svetov.
 Mi smo svobodni otroci Svobode.

Žare, žive se vsi vtihovi
 v noč pa karkinja se nebo
 To večerna je beseda.
 "Mir, moč, luč, Bog."

Logarjev pludenec

Vodice šume in pojo...
 Valčki praskajo
 hito, brže. —
 Zajmi v plan te kipeče, močne vode
 in ponesi jo s seboj
 kot kristal, čist in svet,
 s plavin! —
 Vodice šume in pojo.
 Logarje nagnilo je uho,
 solnce jutra, nadalilo
 svoje zlato na valčkih koder glavčnikih,
 Kristali rvene
 — srebrn smek —
 in kika je zlata misel
 v kraljestvu našem

Vodice šume in pojo...

Zajmi, se zajmi v plan te vode
 kipeče — za kristal s plavin.

Letex ob stemenju.

Viskam in jočem
 prosim in hočem
 živik, živik
 toplik, toplik
 dlobrik, dlobrik.

Nestlično prisledzam na vrh gore,
 za hipec se tu ustavim se,
 gupojem, zabrenkam na te,
 napete, nabrčke strune - skale

Vzbudi se mi pra tih spomin
 in moč prokletstva in blagoslova
 in hitim, hitim zopet + dalje dalje

Hočem
 živik,
 toplik,
 dlobrik.

Na razgledih.

Ta slova naj bodo v spomin vam vsem,
 ki ste se nezaupanjem, preziranjem sledili

Naj bo to le kratka studija naših mladik poti!
 Naj bo to le silhueta, le bahen zaris našega življenja!
 Naj bo to urednikov konfiteor!

Vem, da so se vedno in vedno porajali novi pokreti, vedno so
 zajemali nove ideale, nove ideje svet. Bobatno se je naprej okresnila iskra
 tam nekje pri arhu, da ji karikarela v mogočem svetilniku vsem ljudstvom, ki so
 ga molila in klela.

Kdo je opazil ono drobno, predrobno iskro, ki se je okresala
 nekje v primajajočih daljnih? Kdo ji pripisoval važnost in pomen? A tre-
 notno se vžge do neba, ne strica, kres plamteč.

Zokre se krešejo.

Če se ena nam zdaj, v novem razdobju, pokari pol dalje za
 dobro človeškega življenja, če se ena se karikari v svetel kres, le en naj-
 drobnejši plameček vžge v velikem mozaiku, ki je Bog, v veliki harmoniji,
 ki je Vječnost, v veliki Tajni, ki je Samota, ki je Ljubezen - dovolj! svojemu
 in svoja dela smo izpolnili.

Znamenje bi prava kolca bila to: žičke in čim močnejše vrtice in
čarovanja in merjenja svojih sil. — Svi temeljni kamni so se postavili. O, ni šlo
brez smot in brez prevara! — A zdaj si misli.

Drugo kolo je zbrujilo nas vse — le ta razgledljivi se fantje —
iandre bodo našle še dalje! — sklanjajo po nem webu. Skledli so nam imen
romantika, kar bi naj značilo vse naše kolenje, naš svet. Sedaj je zgovorilo,
da smo pravi morali povestati odločno, kar pa je ta nova romantika. — Ime ni
dobro: Da ves razklon naših dui svedajo ljudje boji sloji stara očala, ki
jim kažejo le zunanost. Ogradje, notranjost — to je glavno! Ime bo prišlo drugo.

Drugo kolo znači dobro notranjega razmaha vzlela naših sil,
Muzično iskanje, tipenje, iskanje, kolenje, iskanje, sklanjaje — to je znak
tega časa. Negacija in afirmacija, upi in pokorščina...

Prvi. Naj drugi se temu dovedejo konec....

Ce bodo verovali v Konec, ti bo, ki je. —

*

Sedel sem te rui za klavir. In videl sem in slišal tisoč melodij
— na iste strune, na iste tipke... A naša tipka ve le eden, vedno isti ton.
In vendar — žila so se v tisoč melodij, ko šla je nežna božajoča nota slike
deklice preko njih. Dih stvaritelja zavonjal je iz tipke.

Sedel sem večkrat za klavir, ki ima le bele, bele tipke. Dobi-
rat skušal sem upglavit vse karpole strune, da bi bila mogoča silna
harmonija, da bi razode temu topljeje resili disakorde, v disakordih pojejo
zdaj naše poljane; iščejo in iščejo.

Kako trudno, težko jim odpevajo sozvočja solunskih višav!

Pa dalje ne vprašujem, le hočem, da bo spev skrajšarjev spev
bodočnosti; da bo beseda fantov teh, beseda krepka, zbrana; da strgno
belo čelo nobeno se nikoli ne ukloni; da nočno, skalnata bo volja in ho-
teuži do Rroma, ki bo kćna ljubega.

Bratje, sestre: Vsem mir nam budi. in pa zbravje, zbravje!

Jone Krošl.
urednik

Od uredništva: Mil. g. prelat Tomarič Janer nam je dal na
razpolago cerkveni govor iz dne 19. marca, ki ga pa žal radi
pomenujkanja prostora letos ne moremo priložiti.

Od uprave: Polovica naročnikov dolguje še naročnino za celo
leto. Zbravnite se vsaj zdaj ob zavolji postaji in storite
svojo dolžnost!

Mogóino!

(1. vaja k mlakarjenim sim. boliciim vajam, brli)

18 D 1

Handwritten musical score for the first section. It consists of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom in bass clef. The music features complex rhythmic patterns, including triplets and sixteenth notes. Dynamic markings include *f* and *sf*. The tempo is marked *Mogóino!* at the beginning.

Viharuo!

Handwritten musical score for the second section. It consists of two staves. The key signature changes to D major (two sharps). The music continues with complex rhythmic patterns. Dynamic markings include *sf* and *f*.

Mi smo delavci
na delu!
(2. vaja k mlakarjenim
sim. vajam, brli)

Handwritten musical score for the second section, continuing from the previous block. It consists of two staves. The key signature is D major. Dynamic markings include *mf* and *sf*.

Handwritten musical score for the third section. It consists of two staves. The key signature changes to D major. The music features complex rhythmic patterns. Dynamic markings include *sf* and *mf*.

Melico!

Bozimo!

Handwritten musical score for the fourth section. It consists of two staves. The key signature changes to D major. The music features complex rhythmic patterns. Dynamic markings include *sf* and *mf*.

Bozimo!

Handwritten musical score for the fifth section. It consists of two staves. The key signature changes to D major. The music features complex rhythmic patterns. Dynamic markings include *sf* and *mf*.

prehgano!

164
Deklici v spominško knjigo.

Gregor Žafosnik

pp *mf* *p*

Kot vrtnica v vročem poldnevem vožju mladosti ra-riš, kol vrela iz skalne planine, ra-

Bariton solo.

mf *pp* *mf* *p*

Le sve-ti, deklca, sve-ti, kot rivi studenček rübo-ri!
dosti nemirne ki-psi! Le sve-ti, deklca, sve-ti, kot rivi studenček rübo-ri!

pp *mf*

Sve-ti le sve-ti, de-klca, kot rivi studenček rübo-ri! Kar zdaj ti sve-ta mla-

radraži! *f* *p*

dosti maj, ker zdaj je v tebi spe-še raj, o de-klca v tebi je raj, v te- bi je raj!

Mamica moja, povejte mi to...

Gregor Žafosnik (1915)

p *mf* *f* *p*

1. Mamica mo-ja, po-vejte mi to: kaj da je za-lostno va-se-o-ko! Do-lgo mo-li-li ste,

mf *ritard.*

sol-ne tje ži-li ste; ma-ti, po-vejte, za-kaj!

2. Mamica solze si vtirnilo so,
djali so milo in žalostno,
sintko, ah, to boli:
srečni zdaj govi
le za nevesto mlado!

